

Wiadomości Zootechniczne

ROK LII (2014) NUMER 3 (282)

Państwowy Instytut Badawczy

ul. Sarego 2, 31-047 Kraków

tel. 666081176, 666081198, 666081202, fax 12 2856733

e-mail: wiad-zoot@izoo.krakow.pl

internet: http://www.izoo.krakow.pl

Wydawnictwa własne IZ PIB

RADA REDAKCYJNA

Przewodniczący: prof. dr hab. Eugeniusz Herbut

Członkowie: prof. dr hab. Paweł Bielański
prof. dr hab. Robert Eckert
prof. dr hab. Ewa Hanczakowska
prof. dr hab. Józefa Krawczyk
prof. dr hab. Barbara Rejduch

REDAKCJA MERYTORYCZNA

dr hab. Piotr Wójcik, prof. IZ PIB

RECENZENCI

prac zamieszczonych w numerze:

dr hab. n. wet. Bartłomiej J. Bartyzel, SGGW, Warszawa
prof. dr hab. Krzysztof Bilik, emeryt IZ PIB, Kraków
dr hab. inż. Ewa Czerniawska-Piątkowska, ZUT, Szczecin
prof. dr hab. Maria Dymnicka, SGGW, Warszawa
prof. dr hab. Tomasz Gruszecki, UP, Lublin
dr hab. inż. Halina Jankowska-Huflejt,
prof. nadzw. IT-P, Raszyn
prof. dr hab. Stefania Kinal, UP, Wrocław
prof. dr hab. Czesław Kłoczek, UR, Kraków
prof. dr hab. Krystyna Koziec, UR, Kraków
prof. dr hab. Stanisław Milewski, UW-M, Olsztyn
prof. dr hab. inż. Piotr Nowakowski, UP, Wrocław
dr hab. Dariusz Piweczyński, UTP, Bydgoszcz
prof. dr hab. inż. Stanisław Seniczak, UKW, Bydgoszcz
dr Beata Sitkowska, UTP, Bydgoszcz
dr inż. Grzegorz Skrzyński, UR, Kraków
dr hab. inż. Zbigniew Wasilewski, prof. IT-P, Raszyn
dr hab. Andrzej Zachwieja, prof. UP, Wrocław

REDAKCJA

Redaktor naczelny: mgr Danuta Dobrowolska
Sekretarz redakcji: mgr Bogusława Krawiec
Tłumaczenie na jęz. ang.: mgr Jerzy Pilawski
Redaktor graficzny: mgr Bogusława Krawiec
Skład i łamanie: Maria Makarewicz
Na okładce: Bydło rasy Limousine
(fot. Piotr Wójcik)

Redakcja informuje, że wersja drukowana czasopisma jest wersją pierwotną.

Drukowano w Zespole Wydawnictw i Poligrafii Instytutu Zootechniki PIB (2014). Nakład 550 egz.

Drodzy
Czytelnicy

Poszanowanie przyrody

Ochrona środowiska naturalnego na naszej planecie nie jest sprawą nową. Już w czasach starożytnych ludzie zdawali sobie sprawę z konieczności ochrony przyrody, ale dopiero w 1866 r. niemiecki biolog Ernest Haeckel wprowadził termin ekologia na oznaczenie nauki, zajmującej się związkami między istotami żywymi i środowiskiem. W latach 60. XX w. powstał pierwszy ruch ekologiczny. W 1972 r., w Sztokholmie 113 krajów wzięło udział w konferencji ONZ, poświęconej środowisku naturalnemu. Przyswiecała jej idea, że rozwojowi ekonomicznemu powinno towarzyszyć prawo każdej osoby do dobrobytu i ochrony jej środowiska naturalnego.

Powstała zasada przezorności, według której należy raczej zapobiegać zniszczeniom niż naprawiać szkody. Zastosowano ją po raz pierwszy w 1985 r. w Wiedniu, gdy 20 państw podjęło się ochrony powłoki ozonowej. W 1987 r. 24 kraje podpisały pierwszy traktat o emisji gazów cieplarnianych. W 1987 zwrócono też uwagę na skutki rozwoju ekonomicznego bez ograniczeń. Zaproponowano wtedy model rozwoju, odpowiadający obecnym potrzebom, nie narażający warunków życia przyszłych pokoleń: rozwój zrównoważony. Marnotrawstwo energii, zanieczyszczenie środowiska, zagrożenie organizmom żywym powinny być zwalczane w imię poszanowania natury.

Wiele gatunków roślin i zwierząt na naszej planecie jest w niebezpieczeństwie. Co roku Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i Jej Zasobów tworzy „Czerwoną księgę gatunków zagrożonych”. Bilans jest alarmujący. Zebrane przez naukowców informacje pozwalają jednak na natychmiastowe zajęcie się ochroną zagrożonych gatunków. Najważniejsze są regulacje prawne oraz właściwie zorganizowana ochrona środowiska. Obecnie w krajach rozwiniętych hodowla zwierząt opiera się na 6 głównych rasach, które dostarczają mleka, mięsa lub jajek. Czarno-biała krowa holenderska występuje w 128 krajach, a każdego miesiąca na świecie znika jena rasa hodowlana. A przecież, lokalne gatunki mają wyjątkową umiejętność przystosowania się do zmian klimatycznych. Jedne z nich są bardziej odporne na choroby, inne dobrze znoszą ekstremalne warunki pogodowe.

Zasadą rolnictwa ekologicznego jest poszanowanie przyrody – nie stosowanie ani nawozów chemicznych, ani pestycydów. Do użytku gleby używa się substancji naturalnych (kompost, gnojówka, „zielony nawóz”). Zamiast monokultury stosuje się różnorodne uprawy, które nie wyjaławiają ziemi. W walce z owadami i chorobami roślin wykorzystuje się naturalnych roślinnych „pomocników”. Wybiera się uprawy przystosowane do regionu. Hodowla ekologiczna opiera się na dobrym traktowaniu zwierząt. Jej rodzaj zależy od regionu. Zwierzęta hodowlane mają więcej przestrzeni, zarówno w pomieszczeniach, jak i na dworze. Respektowane są ich naturalne cykle rozwoju, a młode jak najdłużej piją mleko matek. Karmi się je produktami wytworzonymi w sposób ekologiczny, pochodzącymi z gospodarstw, w których żyją lub z tego samego regionu. W wypadku choroby zwierząt hodowcy korzystają z medycyny naturalnej i ograniczają stosowanie antybiotyków. Gospodarstwa ekologiczne to alternatywa dla gospodarstw konwencjonalnych i źródło zdrowej żywności dla konsumentów.

Danuta Dobrowolska